

SİLİFKE'DEN ANAMUR'A JEOLJİK BİR ROTA

Selim İnan, Nurdan İnan

*Mersin Üniversitesi, Jeoloji Mühendisliği Bölümü, 33343 Çiftlikköy, Mersin
(sinan@mersin.edu.tr)*

ÖZ

Orta Toroslar'da yapılmış çalışmalarda, Paleozoyik yaşlı tektonik birlikler, bunları üzerleyen Mesozoyik ve Tersiyer çökelleri tanımlanmıştır. Tektonik birlikler, "Geyikdağı Tektonik Birliği" ve "Aladağ Tektonik Birliği" olarak ayırtlanmıştır. Bu birliklerin; kaya türü, stratigrafisi ve yapısal özellikleri bakımından birbirinden farklı iki havzayı temsil ettikleri belirtilmiştir. Silifke'den Anamur'a giden yol boyunca, çok karmaşık tektonik ilişkiler gösteren bu formasyonları, dokanakları, kıvrım ve fay çeşitleriyle graben alanlarını görmek mümkündür. Mesozoyik çökelleri olarak tanımlanan formasyonları Silifke'den-Akdere köyüne kadar yol boyunca sırasıyla görebiliriz. Bu formasyonlar Boğsak civarında Alt Triyas yaşlı Kargıcık Formasyonu, batıya doğru giderek Orta Triyas yaşlı Kuşyuvası Tepe formasyonu, Liyas- Alt Malm yaşlı Dibekli Formasyonu ve Orta Jura-Üst Kretase yaşlı Tokmar Formasyonu'dur.

Akdere köyünün 2 km doğusundan itibaren Üst Devoniyen yaşlı Akdere Formasyonu'yla Geyik Dağı Tektonik Birliği'ne ait formasyonlara geçilir. Böylece Mesozoyik yaşlı birimler giderek daha kuzeyde kalır. Sadece, Yeşilovacık güneyinde Kretase- Paleosen yaşlı Hayvandağı formasyonu, Yanışlı köyü kuzeyinde Üst Jura yaşlı Yanışlı Formasyonu ve Aydıncık'ın 2 km doğusundan itibaren de kuzeyde Liyas- Senoniyen yaşlı Cehennemdere Formasyonu görülür. Bozyazı'ya doğru, Aydıncık'ın 2 km batısından itibaren altta Sığircık Formasyonu'yla, üstte Cehennemdere Formasyonu'nun dokanağı izlenir. Mesozoyik çökelleri, başlıca kireçtaşı litolojisiyle temsil edilir ve tektonik birlikleri oluşturan birimleri açısız uyumsuzlukla üzerler. Akdere Formasyonu ile başlayan Geyikdağı Tektonik Birliği Formasyonları, Yeşilovacık'ın 2 km batısında Kambriyen-Ordovisiyen yaşlı Ovacık Formasyonu, 4 km batısında Üst Silüriyen- Alt Devoniyen yaşlı Karayar Formasyonu, Büyükeceli civarından- Aydıncık'ın 10 km doğusuna kadar Kambriyen- Silüriyen yaşlı Sipahili Formasyonu ile yolboyuna eşlik eder. Aynı tektonik birlik içinde, Aydıncık'ın 2 km doğusundan itibaren Alt Devoniyen yaşlı Sığircık Formasyonu'na geçilir. Aydıncık-Gözne yolu boyunca Karayar Formasyonu litolojileri yol boyunca eşlik eder. Böylece rota boyunca temsil edilen Geyikdağı Tektonik Birliği formasyonlarının hemen tümü gözlenmiş olur.

Tekeli kuzeyinde, en altda Alt Silüriyen yaşlı Eğripınar formasyonu ile başlayarak, Hırmanlı Formasyonu, Karayar Formasyonu, Sığircık Formasyonu ve Akdere Formasyonu ile devam eden, üstte Cehennemdere Formasyonu ve en üstte Dumlugöze Formasyonu'nun bulunduğu Karadağ kesiti, bu jeolojik rotanın neredeyse tüm birimlerini içerir. Tekmen'den batıya doğru gidilirken üstte Cehennemdere Formasyonu, altda Dumlugöze ve Karayar Formasyonları klip şeklindeki tektonik dokanakla izlenir.

Gözne'den- Bozyazıya doğru, altda Geyikdağı Tektonik Birliği'nden Sığircık Formasyonu, üstünde Mesozoyik çökellerinden Cehennemdere formasyonu ve en üstte Aladağ Tektonik Birliği'nden Permiyen yaşlı Dumlugöze Formasyonu yol boyunca görülebilir. Dumlugöze Formasyonu, bu rotada, "Aladağ Tektonik Birliği"ne dahil olan tek formasyondur. Bütün bu birimleri açısız uyumsuzlukla örten Alt-Orta Miyosen yaşlı Mut Formasyonu, rotanın hemen başında, Kızkalesi-Narlıkuyu yolu boyunca izlenebilir. Değişik yaşta, çeşitli litolojiler ile her türden dokanak ve yapıların izlenebildiği bu rotanın, jeoturizm ve eğitim amaçlı olarak kullanılması önerilir.

Anahtar Kelimeler: Jeolojik rota, jeoturizm, Silifke-Anamur

A GEOLOGICAL ROUTE FROM SİLİFKE TO ANAMUR

Selim İnan, Nurdan İnan

Mersin University, Department of Geology Engineering, 33343 Çiflikköy, Mersin
(sinan@mersin.edu.tr)

ABSTRACT

In the studies on the Central Taurides, Paleozoic tectonic units and their overlying Mesozoic and Tertiary sediments have been defined. Tectonic units, namely Geyikdağı and Aladağ have been distinguished. It is stated that these units with their lithology, stratigraphy and structural features represent two different basins. These formations showing very complex tectonic relations, their contacts, folds, fault-types and related graben areas can be seen along the road from Silifke to Anamur.

We can see formations defined as Mesozoic sediments, respectively along the road from Silifke to Akdere village. These formations are Lower Triassic Kargıcık formation around Boğsak, going westward Middle Triassic Kuşyuvası Tepe formation, Liassic to Lower Malm Dibekli formasyonu and Middle Jurassic to Upper Cretaceous Tokmar formation. From 2 km to the east of the village of Akdere, we pass Geyikdağı tectonic units beginning with the Upper Devonian Akdere formation. Thus, Mesozoic units remain in the more north. The Cretaceous to Paleocene Hayvandağı formation at the South of Yeşilovacık, the Upper Jurassic Yanışlı formation at the North of Yanışlı village and the Liassic to Senomanian Cehennemdere formation from 2 km to the east of Aydıncık are seen. From 2 km to the west of Aydıncık to Bozyazı, the boundary between Sığırçık formation at lower part and Cehennemdere formation at upper part is traceable. The Mesozoic sediments mainly represented by limestone overlie the units forming the tectonic unit with an angular unconformity.

The formations of the Geyikdağı tectonic unit starting with the Akdere formation, the Cambrian-Ordovician Ovacık formation and the Upper Silurian-Lower Devonian Karayar formation 2 and 4 km to the west of Yeşilovacık respectively, and Cambrian-Silurian Sipahili formation from around Büyükeceli to 10 km east of Aydıncık are present along the road. Within the same tectonic unit, it is passed into the Lower Devonian Sığırçık formation at 2 km east of Aydıncık. Lithologies of the Karayar formation are observed along the road of Aydıncık-Gözne. Thus, almost the all formations along the route represented by the Geyikdağı tectonic unit are observed. At the North of Tekeli, the Karadağ section wich starts with the Lower Silurian Eğripinar formation at most lower part and continues upward with the Hirmanlı formation, the Karayar formation, the Sığırçık formation, the Akdere formation, the Cehennemdere formation at the upper part and the Dumluğöze formation at the most upper part, includes the almost all units of the this geological route. Westward from Tekmen, the Cehennemdere formation at upper part and Dumluğöze and Karayar formations at lower part are traceable with a tectonic contact as a klip.

From Gözne to Bozyazı, the Sığırçık formation of the Geyikdağı tectonic unit at lower part, the Cehennemdere formation of the Mesozoic sediments at upper part, then Permian Dumluğöze formation of the Aladağ tectonic unit at most upper part can be seen along the road. The Dumluğöze formation within the this route is only a formation belong to the Aladağ Tectonic unit. The Lower-Middle Miocene Mut formation overlying the all these units with an angular unconformity is traceable along the Kızkalesi-Narlıkuyu road at the immediately the beginning of the route. This rote which can be seen different aged and many kinds of rocks, different contacts and geological structures can be used by goals of the geotourism and education.

Keywords: Geological route, geotourism, Silifke-Anamur.